

۴. کاهش فشار روانی: کودکان در بازی آزادند که بدون ترس از قضاوت شدن، اشتباه کنند و از آن یاد بگیرند.

ما مربیان پیش دبستانی باید در کلاسمان محیطی را فراهم آوریم تا نوآموزانمان با لذت و شوق و از طریق بازی به دنبال کشف محیط اطرافشان باشند. در پیش دبستانی لازم است مهارت‌های دیداری، شنیداری و همچنین حافظه و دقت و تمرکز در بچه‌ها تقویت شود. دنیایی از بازی‌های گوناگون وجود دارد که نوآموزان بدون آنکه هدف مربی را از طراحی آن‌ها بدانند با لذتی که از بازی می‌برند، مهارت‌های گوناگون را هم در خود تقویت می‌کنند. کودکان باید زمان و فضای کافی برای بازی آزادانه داشته باشند. آن‌ها از طریق بازی‌هایی می‌توانند به کشف علاقه‌ها و استعدادها خود بپردازند.

می‌توان بازی‌ها را به گونه‌ای طراحی کرد که مفاهیم علمی، ریاضی و زبان آموزی را نیز به همراه داشته باشد؛ مثلاً می‌توان با استفاده از قصه‌گویی و نمایش‌های عروسکی، یادگیری کلمات جدید را جذاب‌تر کرد. ترکیب بازی با موسیقی و حرکت نه تنها مهارت‌های زبانی، بلکه هماهنگی بدنی کودکان را تقویت می‌کند.

در این چند سالی که توفیق خدمت به کودکان را داشته‌ام، بازهای بسیاری را طراحی و در کلاس اجرا کرده‌ام. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: بازی‌های تک‌نفره‌ای که فقط برای افزایش دقت و تمرکز و دست‌ورزی و همچنین شناسایی رنگ‌ها و شناخت الگوها طراحی شده بود، بازی‌های حرکتی و گروهی که با توپ، حلقه و حتی بدون وسیله و بازهای سنتی و محلی مثل «گرگم و گله می‌برم»، «هفت سنگ»، «زوب»، «ما گلیم ما سنبلیم» و... که برای تقویت عضلات درشت دست‌ها و پاها طراحی شده بود. چه خوب است بازی‌هایی را که در کودکی با اشتیاق انجام می‌دادیم، فراموش نکنیم و آن‌ها را همراه با نوآموزانمان انجام دهیم. می‌توان دنیایی از بازی‌ها را با وسایل ساده و حتی دوربختی درست کرد و با آن به اهداف بزرگ آموزشی و شناختی و احساسی رسید. □

چرا یادگیری از طریق بازی؟

■ مریم رحیمی

مربی پیش دبستانی پسرانه ناحیه یک

مریم رحیمی مدرک کارشناسی مهندسی نرم افزار از دانشگاه پیام نور و هشت سال سابقه کار با کودکان پیش دبستانی را دارد. وی از سال ۱۴۰۰ با مجموعه جوادالائمه (ع) همکاری کرده و در حال حاضر، معلم پیش

دو در این مجموعه است.

بازی برای کودکان نه تنها سرگرمی، بلکه مسیری طبیعی برای کشف، تجربه و یادگیری است. وقتی کودکان از طریق بازی یاد می‌گیرند، مغزشان فعال‌تر می‌شود، احساساتشان درگیر و انگیزه درونی آن‌ها هم برای کشف و حل مسئله تقویت می‌شود. یادگیری از طریق بازی یعنی اینکه کودکان حین بازی مهارت‌های مهم زندگی را یاد بگیرند. وقتی کودک بازی می‌کند، بدون اینکه احساس کند چیزی به او آموزش داده می‌شود، در حال کشف دنیای اطرافش است؛ مثلاً بازی با مکعب‌های رنگی به او مفاهیمی مانند اندازه، رنگ، تعادل و حل مسئله را یاد می‌دهد یا زمانی که کودک در بازی‌ای نمایشی نقش پزشکی را ایفا می‌کند، نه فقط تخلیخ پرورش می‌یابد، بلکه مهارت‌های اجتماعی، زبانی و همدلی را نیز تمرین می‌کند. شاید این سؤال همیشه در ذهن ما به وجود آمده باشد که چرا یادگیری از طریق بازی مؤثرتر است. برخی از دلایل آن عبارت‌اند از:

۱. انگیزه طبیعی: کودکان عاشق بازی هستند، پس بدون اجبار و با علاقه یاد می‌گیرند.

۲. درگیر شدن حواس: وقتی یادگیری همراه با حرکت، لمس، صدا و تعامل باشد، تمام حواس درگیر می‌شود. بنابراین، ماندگاری آن یادگیری بیشتر می‌شود و بهتر در خاطر می‌ماند.

۳. تقویت مهارت‌های متعدد: بازی هم‌زمان مهارت‌های شناختی، اجتماعی، احساسی و حرکتی را تقویت می‌کند. همچنین می‌تواند تمرکز و حل مسئله را تقویت کند یا تمرینی باشد که بچه‌ها ضمن آن، همکاری با دیگران و صبر را بیاموزند.